

Brusel 13. června 2016
(OR. en)

9222/16

ECOFIN 462
UEM 208
SOC 326
EMPL 222
COMPET 296
ENV 341
EDUC 197
RECH 188
ENER 204
JAI 452

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	9136/16 ECOFIN 427 UEM 177 SOC 291 EMPL 187 COMPET 264 ENV 308 EDUC 164 RECH 156 ENER 169 JAI 414 - COM(2016) 339 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Nizozemska na rok 2016 a stanovisko Rady k programu stability Nizozemska z roku 2016

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady na základě návrhu Komise COM(2016) 339 final.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Nizozemska na rok 2016 a stanovisko Rady k programu stability Nizozemska z roku 2016

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy², a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 26. listopadu 2015 přijala Komise roční analýzu růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2016. Priority této roční analýzy růstu potvrdila Evropská rada ve dnech 17.–18. března 2016. Dne 26. listopadu 2015 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování, ve které je Nizozemsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny. Toto doporučení potvrdila Evropská rada ve dnech 18.–19. února 2016 a Rada jej přijala dne 8. března 2016³. Nizozemsko by jakožto země, jejíž měnou je euro, mělo vzhledem k úzkému propojení ekonomik v hospodářské a měnové unii zajistit, aby uvedené doporučení bylo splněno v plném rozsahu a včas.
- (2) Dne 26. února 2016 byla zveřejněna zpráva o Nizozemsku pro rok 2016. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Nizozemsko učinilo v plnění jemu určených doporučení, která přijala Rada dne 14. července 2015, a v plnění svých národních cílů v rámci strategie Evropa 2020. Zpráva rovněž obsahovala hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011. Dne 8. března 2016 Komise představila výsledky hloubkového přezkumu. Komise na základě své analýzy dospěla k závěru, že Nizozemsko se potýká s makroekonomickou nerovnováhou. Je velmi důležité řešit velmi vysoké zadlužení domácností. Problémem i nadále zůstává vysoký a trvalý přebytek běžného účtu, jenž odráží strukturální rysy ekonomiky a politická opatření vůči nefinančním podnikům, rovněž s ohledem na jeho přelévání do jiných členských států eurozóny.

³ Úř. věst. C 96, 11.3.2016, s. 1.

- (3) Dne 28. dubna 2016 předložilo Nizozemsko svůj národní program reforem na rok 2016 a svůj program stability z roku 2016. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.
- (4) Relevantní doporučení pro jednotlivé země byla zohledněna při programování evropských strukturálních a investičních fondů na období 2014–2020. V souladu s článkem 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013⁴ může Komise členský stát požádat, aby svou dohodu o partnerství a příslušné programy přezkoumal a navrhl změny, je-li to nezbytné, aby se podpořilo provádění příslušných doporučení Rady. Podrobnosti o tom, jak bude Komise uvedené ustanovení používat, byly uvedeny v pokynech k uplatňování opatření propojujících účinnost evropských strukturálních a investičních fondů s řádnou správou ekonomických záležitostí.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (5) Na Nizozemsko se v současné době vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a přechodné pravidlo pro zadlužení. Vláda ve svém programu stability z roku 2016 plánuje postupné zlepšení celkového salda na 0,1 % HDP v roce 2019. Současně vláda plánuje v roce 2016 zhoršení přepočteného strukturálního salda⁵ na -1,4 % HDP a následné zlepšení. Dosažení střednědobého rozpočtového cíle – strukturálního schodku ve výši 0,5 % HDP – se plánuje v roce 2019. Na základě přepočteného strukturálního salda by však byl střednědobý rozpočtový cíl dosažen již od roku 2018. Podle programu stability má poměr veřejného dluhu k HDP v roce 2016 dosáhnout 65,4 % a poté se má postupně snižovat až na 58,9 % v roce 2019. Makroekonomický scénář, z něhož tyto rozpočtové projekce vycházejí, je reálný. Na základě prognózy Komise z jara 2016 existuje riziko, že za předpokladu nezměněné politiky zaznamená Nizozemsko v roce 2016 i v letech 2016 a 2017 posuzovaných společně určitou odchylku od požadavků nápravné složky Paktu. Podle prognózy Nizozemsko v roce 2016 dodrží přechodné pravidlo pro zadlužení a po skončení přechodného období v roce 2017 i doporučenou hodnotu pro snižování dluhu. Na základě posouzení programu stability a s ohledem na prognózu Komise z jara 2016 se Rada domnívá, že Nizozemsko zřejmě ustanovení Paktu o stabilitě a růstu víceméně dodrží. V roce 2016 i 2017 budou nicméně k zajištění souladu s uvedenými ustanoveními třeba další opatření.

⁵ Jedná se o strukturální saldo přepočtené Komisí podle společně dohodnuté metodiky na základě informací obsažených v programu stability.

- (6) Nedávné zvýšení zaměstnanosti lze plně připsat zvýšenému počtu osob zaměstnaných na smlouvy na dobu určitou a samostatně výdělečně činných osob. Přestože Nizozemsko k řešení tohoto problému přijalo určitá opatření, je třeba komplexnější přístup. Kvůli nízké míře přechodu od smluv na dobu určitou na smlouvy na dobu neurčitou stále hrozí segmentace trhu práce. Vysoký a rostoucí podíl osob zaměstnaných na smlouvu na dobu určitou je konstatován v situaci, kdy mezi ochranou zaměstnanců stanovenou ve smlouvách na dobu určitou a neurčitou existují velké rozdíly. Samostatně výdělečně činné osoby bez zaměstnanců častěji mají nedostatečné pojištění proti invaliditě, nezaměstnanosti a důchodové pojištění; to by mohlo mít dopad na dlouhodobou udržitelnost systému sociálního zabezpečení. Bylo zavedeno několik opatření snižujících rozdíly mezi smlouvami na dobu určitou a neurčitou. Výhodné daňové mechanismy a osvobození od povinnosti odvádět některé příspěvky na sociální zabezpečení dosud poskytují finanční pobídky k samostatné výdělečné činnosti.
- (7) Stěžejní výzvu pro řešení vysokého zadlužení domácností představuje trh s bydlením, na němž se v průběhu desetiletí nashromáždily nepružné prvky a pobídky deformující trh, které se projevují u financování bydlení i u odvětvových úspor. Tendence domácností navyšovat hrubý hypoteční dluh, za nějž ručí svým nemovitým majetkem, do značné míry odráží dlouhodobé fiskální pobídky, zejména možnost daňového odpočtu hypotečních úroků. Od roku 2012 byla provedena řada opatření, jež mají tyto pobídky částečně řešit, nebyla však zesílena v souladu s doporučením Rady z roku 2015. Rozvoji dobře fungujícího trhu se soukromým nájemním bydlením brání subvence v ostatních pododvětvích bydlení. Sektor sociálního bydlení je jedním z největších v Unii, ale bydlení není vždy efektivně přidělováno skutečně potřebným lidem. V sektoru sociálního bydlení byla zavedena větší diferenciací ve výši nájmů v závislosti na příjmu. Společnosti působící v oblasti bydlení budou muset oddělit činnosti obecného hospodářského zájmu (tj. sociální bydlení) od ostatních činností. Vzhledem k tomu, že některé pobídky deformující trh, které spojovaly nájem na trhu sociálního bydlení s příjmy, byly odstraněny, je vhodné příslušnou část předchozího doporučení Rady z roku 2015 přesunout k monitorování situace. Trh s bydlením zůstává i přesto výrazně narušen a pro domácnosti je nadále výhodné zadlužovat se. V těchto otázkách je nutný další pokrok.

- (8) Kromě deformací trhu s bydlením snižují disponibilní příjmy domácností také povinné nedaňové příspěvky do druhého pilíře důchodového systému. Druhý pilíř důchodového systému vykazuje dobré výsledky v oblasti kvality a přiměřenosti, má však nedostatky, pokud jde o mezigenerační spravedlnost, transparentnost a odolnost vůči finančním otřesům. Udržitelnost důchodového systému se v posledních letech zlepšila zvýšením zákonného věku odchodu do důchodu na 67 let do roku 2021, přičemž následně bude tento věk navázán na střední délku života. Penzijní příspěvky se v průměru snížily poté, co byla snížena maximální aktuální sazba osvobozená od daně. Vhodné rozdělení nákladů a rizik v rámci jednotlivých generací a mezi generacemi nad rámec přijatých pravidel týkajících se indexace a finančních rezerv (rámec pro finanční posouzení) by domácnostem pomohlo vynakládat své finanční prostředky způsoby, jež by více podporovaly růst. Vláda oznámila svůj záměr zásadním způsobem se zapojením sociálních partnerů reformovat druhý důchodový pilíř, a vytvořit transparentnější a z pojistněmatematického hlediska spravedlivější systém.
- (9) V průběhu hospodářské krize značně poklesly investice a od té doby se zotavily pouze částečně. Slabost investic v rámci celé ekonomiky má zřejmě silný cyklický charakter. Její příčinou byl útlum na trhu s bydlením a fiskálně konsolidační opatření. I když se překážky pro investice zdají být malé, nízké investice do stavebnictví a do energie z obnovitelných zdrojů pravděpodobně souvisejí s nejistotou na trhu a s regulačními faktory. I přes zlepšující se úvěrové podmínky panují v současném finančním prostředí zvýšená rizika pro nové půjčky. Veřejné výdaje na výzkum a vývoj od roku 2014 klesají a objem soukromých výdajů v této oblasti zůstává nízký. V roce 2015 Rada proto doporučila, aby Nizozemsko přesunulo veřejné výdaje na podporu investic do výzkumu a vývoje a aby pracovalo na zlepšení soukromých výdajů na výzkum a vývoj. Vzhledem k úrovni dosaženého vzdělání, studijním výsledkům a míře hospodářského rozvoje je objem veřejných i soukromých výdajů na výzkum a vývoj nízký.

- (10) V kontextu evropského semestru provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Nizozemska, kterou zveřejnila ve zprávě o Nizozemsku pro rok 2016. Posoudila také program stability a národní program reforem, jakož i opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Nizozemsku adresována v předchozích letech. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Nizozemsku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v EU je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni EU. Doporučení v rámci evropského semestru jsou promítnuta do níže uvedených doporučení č. 1 až 3.
- (11) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability, přičemž její stanovisko⁶ je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1.
- (12) Na základě výsledků hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení přezkoumala Rada národní program reforem a program stability. Její doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 jsou promítnuta do níže uvedeného doporučení č. 3,

⁶ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

DOPORUČUJE Nizozemsku v období let 2016 a 2017:

1. V roce 2016 snížit odchylku od střednědobého rozpočtového cíle a v roce 2017 dosáhnout roční fiskální korekce ve výši 0,6 % HDP. Ve veřejných výdajích upřednostnit podporu dalších investic do výzkumu a vývoje.
2. Odbourat zbývající překážky pro zaměstnávání pracovníků na smlouvy na dobu neurčitou a usnadnit přechod od smluv na dobu určitou na smlouvy na dobu neurčitou. Řešit vysoký nárůst počtu samostatně výdělečně činných osob bez zaměstnanců, mimo jiné omezením negativních daňových pobídek zvýhodňujících samostatnou výdělečnou činnost (aniž by bylo poškozeno podnikatelské prostředí) a podporou dostupného sociálního zabezpečení pro samostatně výdělečně činné osoby.
3. Přijmout opatření, která zajistí, aby byl druhý pilíř důchodového systému transparentnější, mezigeneračně spravedlivější a odolnější vůči otřesům. Přijmout opatření ke snížení zbývajících deformací trhu s bydlením a zvýhodnění dluhu domácností, zejména omezením možnosti daňového odpočtu hypotečních úroků.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda nebo předsedkyně*
